

DRACIA

1654

On. Biblioteca

Palatul Cultural

2 Lei

Redacția și administrația:

Timișoara I.
Str. Lovinci No. 2

Telefon:

Redacția și administrația 12-66
Tipografia 14-69Ziarul de afirmare
românească
al Ținutului TimișAbonamente: Anual 500 lei, pe 6 luni 300 lei
Pentru țărani, preoți și învățători 300 lei
Pentru întreprinderi 2000 leiApare sub egida
„Astrei Bănățene”

Episcop bănățean

Invrednicitu-ne-a Dumnezeu de zilele trăirii aievea a visului nostru secular: ființarea Episcopiei Timișorii. A fondat-o istoria credinții noastre mult prigonită, au pregătit-o generațiile de luptători și martiri naționali și ne-o restituie Regele atâtor drepte împliniri.

Episcopia Timișorii, vine la noi, în ordine spirituală, necesară. Prin ea, românismul se destinde din rigiditatea administrativă. Destinele coordonării activității noastre culturale, ale conviețuirii sociale, cât și ale raporturilor politice, vor încerca o apropiere, o cordialitate.

Nădăjduim astfel un rol optim, păstoririi, care va să vie. La Timișoara, în Banat, s'a resimțit lipsa unei cărje, tuturor îndrumătoare, ascultată, urmată.

Il așteptăm astfel pe Episcop: întâi și întâi, dintre noi, al nostru și pentru ale noastre să fie. Cărja crescută din adânci înrădăcinări de simțire de credință și tradiții locale, înălțându-se pe Scaunul care noi și numai noi, l-am clădit, zi cu zi, nădejde cu nădejde, hărțuți de desiluzii, obosiți de frământări.

Să ne fie, os din osul nostru, crescut în podobiile strănei, în datinile păstrătoare de adâncă suflare creștinească, cunoscător al păcatelor și virtuților noastre, deopotrivă. Il vrem prinț al bisericii, cu genealogia în elita năzuințelor spirituale locale. Cu un cuvânt: bănățean.

Aceasta nu e o revendicare orgolioasă, izvorită dintr'un patriotism local, minor. Ci în sufletul fiecărui bănățean, tresaltă conștiința unei îndreptățiri, aceea a competenței propriilor noastre valori.

Nu e o îndrăzneală, ci dimpotrivă, o necesitate, să denunțăm odată, anumitele tutelări, acele înlocuiri ale autohtonilor prin alții. Nu propovăduim resingherirea elementelor de valoare ale altor regiuni, ci susținem prioritatea în condiții egale de valoare, a elementului băstinaș.

Noua ordine politică românească, a instaurat ca valoare de drept, principiul respectării elementului local, încredințând elementelor a'ese ale regiunilor cele mai înalte demnități. Banatul, va fi, încurând chemat să-și indice Păstorul.

Sufragiul credincioșilor, are un singur temei, un singur imperativ: Episcop bănățean.

Alegerea acestui Episcop, e piatra de încercare a solidarității noastre. Bănțul deci, stă în fața unei probleme de prestigiu. Rezolvarea ei, nu va fi ușoară însă decarece, interese străine, ne vor împila, intrigând pentru desbinare și astfel pentru nereușită. Să ne fie, vie, pilduitoare, pățania arădanilor, când și-au ales Episcopul.

Deși solidari, au trebuit să persiste eu dârjenie, deoarece întâiul lor sufragiu nu și-a găsit cuvenitul ecou în sânul Congresului Național bisericesc.

Pilda arădanilor, s'o urmăm. Și să le cerem aceleași sprijin, pe care, li l-am dat, când, ca și noi, au fost puși la grea încercare.

Până atunci însă, să înțelegem și să rezolvăm problema alegerii Episcopului nostru, ca pe o problemă de demnitate.

C. MIU-LERCA

E posibilă o extindere a Înțelegerii Balcanice?

România nu pierde nicio ocazie pentru a întinde vecinilor ei dela vest și nord, o mână amicală

Comentariile ziarului „Tribune des Nations”

București, 5 (SIR.) — „Jurnalul” scrie sub titlul: „Extinderea Înțelegerii balcanice”, „Părerii maghiare pentru o colaborare cu România”: Problema unei înțelegeri între statele balcanice continuă să aibă ecou în presa străină. „Tribune des Nations” îi consacră un important articol al unui trimis special, care a luat contact cu diferite personalități din Sud-Estul Europei.

Concluzia cea mai însemnată a acestui articol este că nimic nu se opune unei extinderi a Înțelegerii balcanice și unei bune înțelegeri între România și Ungaria, aceasta este impresia pe care autorul

articoului a cules-o la Budapesta.

D-sa relevă următoarele: Andrei Zsiluszky, președintele partidului național radical maghiar, într'un interview acordat unei agenții de presă la Budapesta a declarat textual:

„N'am făcut niciodată un secret din convingerea mea că s'ar putea găsi între România și Ungaria calea unei colaborări. Evident sunt maghiar, în primul rând și apoi om politic filo-român. De ce să ascund, că desigur convingerea mea politică este influențată de amintirile mele personale din tinerețe, asupra poporului român, pe care l-am cunoscut ca

pe un popor simpatice și brav.”

Pe de altă parte, cunoscutul om politic maghiar Ștefan Fridrich, într'un articol intitulat „Construcția Europei centrale”, publicat într'un ziar din Budapesta scrie:

„Nu putem decât să avem grave inconveniente de pe urma tensiunii ce se manifestă în zilele noastre.”

Cât despre România — adaugă articolul din „Tribune des Nations”, ea nu pierde nici o ocazie pentru a întinde vecinilor ei de la Vest și dela Sud — Ungaria și Bulgaria — o mână amicală.

D. Molotov ar dori

O alianță militară ruso-germană

Cercurile militare germane sunt împotriva
unei alianțe

PARIS, 5 (Rador). — Intr'o corespondență a agenției Havas, dela frontiera germană se spune următoarele:

La Berlin se declară că nu se știe nimic despre vreo notă oficioasă a guvernului german adresată Suediei, în privința ajutorului pentru Finlanda.

Statele Unite vor ajuta efectiv Finlanda

Washington, 5 (Rador.) — D. PITT MANN, PREȘEDINTELE COMISIEI AL AFACERILOR STREINE A SENATULUI A DECLARAT CĂ SE VA DEPUNE UN PROIECT DE LEGE CARE VA AUTORIZA AJUTORAREA FINLANDEI STATELE UNITE VOR SĂ DEA AJUTOR UNEI VICTIME A AGRESIUNEI PROIECTUL VA PREVEDEA IMPRUMUTURI PENTRU FINLANDA PÂNĂ LA O SUMA DE 100 MILIOANE DOLARI ȘI VA ÎNGADUI CA ACESTE CREDITE SĂ FIE FOLOSITE PENTRU CUMPARAREA DE MATERIALE DE RĂZBOIU. D. PITT MANN A ÎNCHEIAT DECLARAȚIILE SALE AFIRMÂND CĂ ESTE PROBABILA ȘI ÎERTAREA DATORIILOR FINLANDEI ÎN STATELE UNITE.

Mareșalul Göring a preluat conducerea economiei de războiu

Berlin, 5 (Rador). — Pentru a atinge un randament și mai mare al economiei de războiu, Mareșalul Göring a preluat conducerea economiei de războiu în mod deplin.

Se va forma un consiliu general.

Secretarul de stat Koller este reprezentantul mareșalului Göring în acest consiliu.

vința ajutorului pentru Finlanda. Af-lăm totuși, că deși nici un avertisment oficial n'a fost dat Suediei și Norvegiei, Reichul atribuie cea mai mare importanță atitudinii acestor două țări și urmărește faptele și gesturile lor cu o atenție neconținută. Evident, autorizația dată francezilor și englezilor de a trece prin Suedia sau prin Norvegia, ar permite Reichului să-și reexamineze imediat atitudinea. Cercurile oficiale germane refuză să facă cea mai mică declarație în această privință. Când această chestiune va fi luat o maturitate suficientă, Reichul va lua cuvântul. Corespondentul adaugă:

Cred a ști că valoarea acordată la Berlin unei alianțe cu Sovietele suferă mult, de pe urma faptului că armata sovietică este ținută pe loc în Finlanda.

Conducătorii germani se arată neliniștiți de proiectele aliaților de a susține cu energie pe finlandezi. Ored că pot afirma că Molotov ar dori să plece la Berlin, pentru a solicita o alianță militară cu Reichul. Dar mai credem că cercurile militare germane lasă să se înțeleagă că Reichul n'are nicio nevoie de o asemenea alianță.

Acesta este un motiv suficient, pentru a crede că o asemenea propunere n'ar fi acceptată, cel puțin pentru moment.

INSEMNĂRI FUGARE

VIENA. ORAȘUL MUZICII

de FILARET BARBU

În urma alipirii Austriei la Germania, Viena nu mai este oraș de rezidență, după cum nu mai este de mult orașul Burg-ului. Acest oraș își mai menține, din aureola de altădată, Opera mare, sau „Hof-oper”, cum i se mai zice și astăzi. Aici s'a întâlnit întreaga nobilime și aristocrație austriacă, burghezimea bună din vremurile trecute și vizitatorii străini din clasele înalte ale societății lor. Eleganța, cu bijuteriile cele mai de preț, frumusețea feminină și contesele zvăpăiate în cântarea lui „Manon” și a deliciosului ei tenor, s'au întâlnit la case arhipline. Casa aceasta era condusă de Gustav Mahler. Sub direcțiunea sa devine instituția lirică de pe Ring „mondană”, cu reprezentațiuni festive. Loțile și stalurile formau o mare de capete, înclinate pe scena uriașă, unde se celebra „Tristan”-ul de Wagner... Nici odată n'a atins pasiunea artistică, în execuțiunea lui „Tristan” o gradățiune mai puternică ca în epoca aceasta. Pe scenă cânta Milledburg, Schmedes și Roller, cei mai proeminenți protagoniști wagnerieni și trei cântăreți de egalate resurse vocale.

Acelas public asista și la concertele filarmonice, de sub conducerea muzicală a lui Hans Richter.

În sala Bösendorfer, delectan auditoriul virtuozii Messchaert, Ioachim și Rosé.

După Mahler, sub intendența baronului Andrian, urmează la direcția operii Richard Strauss și Franz Schalk. — Am avut fericierea de a trăi în Viena ultimii doi ani ai direcțiunii acestor maestri. Îndeosebi Strauss a fost cea mai marcantă figură a societății vieneze.

La operă, unde din cauza seriilor de concerte și turnee pe care le-a întreprins, era înlocuit cu multă nepricepere de eminentul dirigent Franz Schalk — Strauss, dănuia îndeosebi ca autor, de muzică dramatică — postwagneriană. „Salome” și „Ariadne” erau operele cele mai reprezentative ale timpului post bellic.

Alături de dirigentul Schalk, subliniam activitatea din ce în ce mai remarcabilă a lui Bruno Walter, iar paralel cu R. Strauss, obțineau succese, H. Pfitzner și I. Bittner. Reprezentațiunile operii „Palestrina” cum și concertele „Pfitzner”, cu toate neșansele de astăzi ale autorului, o personalitate perimată de epigon wagnerian. — au obținut frumoase succese. — Mai remarcabil era produsul muzicii lui Max Reger. În ipertrofia tonurilor străine de stilul baroc al muzicii predilecte, vieneze, Reger făcea trecerea la muzica atonală pe baza unui avansat cromatism muzical. Așa se explică dice tocmai Schönberg, inovatorul acestui curent, execuțiunea cu multă regularitate în concertele sale („Verein für musikalische Privataufführungen”) muzică de Reger. În aceeași ambianță făceam cunoștință și cu muzică de Debussy, Ravel și Dukas, apoi cu creațiile rugilor Musorgsky, Stravinsky și Scriabin, a cehilor Suk și Novák, a ungarilor Bartok și Kodály. În schimb italienii Casella și Maliniero erau aproape necunoscuți. Muzica italiană era cunoscută numai după operele lui Verdi, Mascagni și Puccini. Inovatorul era Puccini.

Viena a încercat să se descolteze de muzica conservativistă. Se format un public cu vădite inclinațiuni moderniste. Unii chiar depășeau gustul în evoluția firească a muzicii universale, prin inovația schönbergiană, cu toate că meritul incontestabil, pe direcția nouilor făgașuri muzicale a fost a lui Richard Strauss. De aceea, în ce privește muzica, roul, ea se făcea îndeosebi în concertele sim-

fonice. Opera de stat, chiar și Opera populară (Volksoper), condusă de Zemlinsky, iar mai târziu de maestrul Felix Weingartner, se ținea pe planul interpretărilor tradiționale ale lui R. Strauss. Interpretările atonalilor erau mai mult încercări pentru tehnica aparatului intern al instituțiilor vieneze de operă, și nici de cum intenții de lansare a unui nume din lumea muzicală revoluționară. Viena nu se preta la reclama Berlinului, unde Schönberg și adepții săi au acaparat atât teatrele, cât și editurile muzicale.

Pentru compozitorii tineri, Soc. Filarmonică și Corul Filarmonic s'a achitat în mod onorabil. Aceste societăți, de înalt prestigiu, artistic, erau încă în plină desfășurare a programelor muzicienilor Brahms, Bruckner, Mahler și Schrecker. De aici, ca o răspântie, cădea școala lui Schönberg. Erau încă epigonii ultimilor maestri de singulară originalitate, mai ales Mahler, dar mai erau și elevii lui Schrecker, modernisti de ultima etapă, cum și elevii maestrilor C. Prohaska, Fr. Schmidt și I. Marx, cei trei profesori de compoziție dela Academia de muzică din Viena. Nu mai puțin important pentru ciscarea muzicală locală era școala contrapunctistului Robert Fuchs, cu elevul Zemlinsky și elevii acestuia, Korngold, Weigl, Mittler și Kornauth. Un alt maestru al compoziției era R. Heuberger, cu elevul său Egon Lustgarten, apoi românul bucovinean, Eusebie Mandicevski, un erudit pedagog și teoretician, al cărui elev Hans Gaál a dispus de multă productivitate muzicală, fiind și un bun estetician.

Din seria acestor maestri vom sublinia pe Franz Schrecker, a cărei apariție în viața pedagogică a Vienei a fost de mare însemnătate. Schrecker, „inovatorul”, trebuie privit în prima linie ca compozitor de operă. El încheie șirul glorioșilor compozitori vienezi din generația fericită de înainte războiului mon-

dial. Își începe activitatea cu Wilhelm Kienzl, reprezentantul unui sănătos curent poporanist în muzica teatrală vieneză (autorul operelor „Ewangelimarii”, „Kuhreigen” etc.), în Viena, pentru a-și găsi, mai târziu, nou teren de activitate la Frankfurt, apoi la academia din Berlin. În curentul modernist, Schrecker, contribuie în cea mai mare măsură la sublinierea „tonului” muzical, în dezvoltarea și reprezentarea muzicii dramatice. Putem urmări ori care scenă a dramelor sale („Die Gezeichneten”, „Der Schatzgräber”, „Der ferne Klang”), ea este grânduită unei idei fantastice, dar în strânsă legătură cu melodile contrapunctate ale muzicii. Muzica lui Schrecker ilustrează în măsură maximă textul. Elementele muzicale sunt însă de inspirație nouă, un impresionism cu acorduri, tonalități și culori orchestrale specifice; un nou caracter muzical, care știe să rezolve toate complicațiile puse și suprapuse pe cele mai dificile partituri polifonice. Rezolvirea lor se face în cadrul propriului colorit muzical, pe când alții nu găsesc nici măcar necesitatea acestei rezolviri. Ei au depășit linia tradițională, înnotând, în cele mai multe cazuri, fără rațiune, în lumea ireală a haosului atonal. Dintre elevii lui Schrecker subliniem pe Al. Lippay, Paul Breissch, Ernest Kanitz, Felix Petyrek, Robert Jaekel și Siegfried Drescher.

Aceasta ar fi alfabetul creatorilor muzicali vienezi. Un câmp imens de posibilități muzicale post clasico-romantice, cu inovații resfrante în curente moderniste de ultima etapă, inclusiv muzica lui Schönberg și a urmașilor săi, Webern, Alban Berg, Pisk și Wellesz, cari aparțin de școala atonală vieneză și se diferențiază de adopții ceilalți ai lui Schönberg, de inovatorii școlii berlineze, în frunte cu Hindemith și Krenk.

O mare realizare românească: filmul

„O noapte de pomină”

Filmul va rula cu începere din 6 Ianuarie la cinematograful

„Apollo”

Acei ce au asistat la reprezentațiile filmului „O noapte de pomină” au plecat cu satisfacția că au vizionat și o comedie de un mare și irezistibil umor, dar și o realizare de ordin tehnic care așază producția de filme românească pe picior de egalitate cu producțiunile similare din străinătate.

Cu atât mai îmbucurător ni se pare acest progres, cu cât puținele filme românești de până acum, nu au depășit nivelul obișnuit al primelor produc-

țiuni în acest gen.

Sub conducerea d-lui C. Țăranu cinematografele comunale încep să fie cerțate de tot mai mult public, pentru că noul conducător a înțeles să aducă cele mai mari sacrificii pentru a asigura un program cât mai variat și cât se poate de bogat.

Filmul „O noapte de pomină” va rula cu începere de Sâmbătă 6 Ianuarie la cinematograful „Apollo” din Fabrică.

O armată bine înzestrată prezintă o națiune puternică

Subscrieți bonuri pentru înzestrarea armatei

Radio

VINERI, 5 IANUARIE

Radio-România, Radio-București, Radio-Experimental. Ora 13: Ora; Cota Dunării și a barei Sulina; Sfaturi gospodărești și igienice; Radiofonice; Sport; Diverse. Ora 13.15: Muzică variată (discuri). Ora 14: Radio-jurnal. Ora 14.10: Orchestre simfonice americane (discuri). Ora 15: Publicații. — RADIO-ROMANIA. Ora 13.50: Radio-jurnal în limba maghiară. — RADIO-ROMANIA ȘI RADIO-BUCUREȘTI. Ora 20: Cronica științifică. Ora 20.15: Palestrina și César Franck (discuri). Ora 20.45: Radio-jurnal (I). Ora 21: Beethoven (discuri): Egmont-ouvertură de Beethoven (orch. Ora 22.15: Radio-jurnal (II); Sport. Ora 22.35: Haendel, Verdi, Wagner (discuri): Bourrée din „Concertul No. 7 și prîvighetoarea din „Concertul No. 13 de Haendel (orgă: Herbert Davson și orch. simf. din Londra, dirij. de Albert Coates) Cantata de Haendel (voce: Emmi Leisner); Concert de Haendel (voce: Emmi Leisner); Concert pentru clavicla și orchestră de Haendel (clavicla: Roesgen Champion); Două coruri din „Messia” de Haendel (cor și orch. dirij. de Thomas Beecham), Kyrie și Lux aeterna din „Requiem-ul” de Verdi (corul și orch. Operei Scala, dirij. de Carlo Sacajno); Finalul act. 3 din „Parsifa” de Wagner. Ora 23.45: Jurnal pentru științate în limba franceză, germană, engleză și italiană.

6 IANUARIE 1940.

RADIO-ROMANIA. RADIO-BUCUREȘTI. RADIO-EXPERIMENTAL. 12.00: Ora; Cota Dunării și a barei Sulina; Sfaturi gospodărești și igienice. 12.10: Concert de prânz. Orchestră Gică Ionescu-Găină. 13.00: Ora; Radiofonice; Sport; Diverse. 13.10: Continuarea concertului Orchestrei Gică Ionescu-Găină. 13.40: Muzică vocală (discuri). 14.00: Radio-jurnal. 14.20: Muzică variată (discuri). 15.00: Spectacole; Știri artistice și culturale; Publicații. — RADIO ROMANIA. 18.00: Ora străjerilor. 19.00: Ora; Mersul vremii. 19.02: Cronica dramatică și muzicală. 19.17: Compoziții de I. Suder. 19.50: Radio-jurnal în limba maghiară. — RADIO ROMANIA ȘI RADIO BUCUREȘTI. 20.00: La apa Iordanului, de Pr. Gala Galaction. 20.15: Orchestra de salon Radio, dirij. de Conet. Bobescu. 20.45: Radio-jurnal (I). 21.00: Posta Radio. 21.15: Continuarea concertului Orchestrei de salon Radio. 21.45: Muzică dedans (discuri). 22.10: Radio-jurnal (II); Sport. 22.30: Cântecul apelor (discuri). 23.00: Muzică românească (discuri). 23.45: Jurnal pentru străinătate în limba franceză, germană, engleză și italiană.

Tragica întâmplare dela Cluj

Cluj, 5 (SIR). — Aseară, în timp ce la Opera Română din Cluj se cânta „Povestirile lui Hoffmann”, în pauza actului s'a prezentat la cabina telefonică a Operei pantofarul Francisc Ferrentz, de 65 ani, din str. Hârletzului nr. 8, strigând că soția unul orhestant al Operei A'im Remus, ar fi încercat să se sinucidă. Pe când telefona, pantofarul suferind de un atac de inimă a murit înnoțat, iar autoritățile ducându-se pe str. Hârletzului au găsit în adevăr pe soția orhestantului, care luase somnulin, însă dusă la spital a fost scapată.

Ploi torențiale în Spania

Madrid, 5 (Rador). — Ploile torențiale au provocat revărsarea mai multor fluvii din Spania. Apele râului Guadalquivir au inundat numeroase sate și chiar câteva cartiere din Sevilla. Comunicațiile între Sevilla și Huelvas au fost întrerupte. Victime omenești nu se înregistrează până acum, pagubele sunt însă considerabile.

Scurte telegrame externe

Belgrad, 5 (Rador.) — Guvernul a dat un decret, prin care decide ca marile întreprinderi bancare și industriale să piaseze până la jumătate din rezervele lor financiare în bonuri de stat, cari vor fi emise curând.

Mineapolis, 5 (Rador.) — Un mare foc a distrus Miercuri hotelul „Halborough” din localitate. Sunt 18 morți, iar alte 19 persoane date dispărute. Răniți internați în spitale sunt 30. Lucrările de stingere erau stânjenite din cauza gerului năpraznic. Flăcările întinzându-se repede, pasagerii în panică s'au aruncat de pe ferestre, murind în cădere.

Moscova, 5 (Rador.) — Tass transmite: Consiliul comisarilor poporului a donat 10 mii dolari pentru victimele din Turcia.

Paris, 5 (Rador.) — D. Attlee, șeful laburistilor al Camerii Comunelor, vizitează în clipa de față corpul expediționar britanic din Franța.

Belgrad, 5 (Rador.) — Miercuri s'a semnat aici acordul comercial și de plăți dintre Jugoslavia și Franța, menit să înlocuiască aranjamentul încheiat la 10 Februarie anul trecut.

Dublin, 5 (Rador.) — Parlamentul irlandez a adoptat cu 82 voturi proiectul de lege prin care se dă guvernului puterile necesare — cu titlu extraordinar — pentru combaterea și reducerea la tăcere a terorismului din Irlanda. Acest proiect se discută Joi d. a. la Senat.

Sofia, 5 (Rador.) — S'a fixat domiciliul forțat în provincie unui număr de 16 comercianți din Sofia, care violaseră legea contra speculei.

Belgrad, 5 (Rador.) — Poliția a arestat 60 comuniști care vor fi internați.

Moscova, 5 (Rador.) — O delegație economică japoneză prezidată de ministrul Matsushyma, va sosi Joi la Moscova. Delegația va duce negocieri pentru încheierea unui acord comercial și economic între URSS și Japonia.

Atna, 5 (Rador.) — În Macedonia și Turcia au căzut mari cantități de zăpadă care au îngreuiat circulația.

Paris, 5 (Rador.) — Copii orfani din departamentul Senei, adoptați de Asistența Publică au dat un exemplu frumos de patriotism, dela începutul ostilităților. Mai mult de 300 dintre ei s'au angajat ca voluntari în armată.

Descoperirea a doi savanți dela institutul Pasteur

PARIS, 5 (Rador.) — În ședința academiei de științe s'a anunțat descoperirea a doi savanți dela institutul Pasteur din Tunis și anume Jean Laignret și Roger Durand, care au pus la punct o nouă tehnică ce permite să se identifice starea de imunitate la convalescenții de tifos, sau la persoanele vaccinate contra acestei boale. Până acum, operația aceasta nu putea fi făcută cu toată precizia necesară.

Deschiderea celui de al 76-lea congres american

Discursul Președintelui Roosevelt

„Nu vrem să mergem să luptăm alături de alte națiuni, dar cel puțin, putem să ne silim, împreună cu alte națiuni, a încuraja sorții păcii, care va ușura amărăciunile lumii“

Washington, 5 (Rador.) — Cea de a treia sesiune a celui de al 76-lea congres american s'a deschis Miercuri la ora 12. După procedura obișnuită, membrii parlamentului au ascultat mesajul președintelui Roosevelt, având tema „Statul și națiunea”. D. Roosevelt a spus între altele:

În momentul în care se întrunește congresul, războaiele din Europa fac să fie natural să încep acest mesaj: printr-o discuție în legătură cu afacerile străine. Dar să nu se confunde în niciun fel acest început, cu ideea că guvernul nostru părește sau neglijează marea semnificație a politicii sale interne.

Forțele sociale și economice, care au fost rău întrebuințate dincolo de ocean, până într'atât încât au dus la revoluții, la dictaturi și la războaie, sunt aceleași cari noi încercăm aici să le ajustăm în chip practic. Filozofia forțelor care justifică și însoțesc dictaturile, a fost provocată aproape în toate cazurile de necesitatea unei acțiuni radicale pentru ameliorarea condițiilor interne, acolo unde acțiunea democrat-

că, pentru un motiv sau pentru un altul, nu fusese în stare să răspundă nevoilor și cerințelor timpurilor moderne. În precedentul meu mesaj către congres am atras atenția asupra faptului că, v.ând-nevrând, viața de toate zilele a cetățeanului american va suferi în chip necesar urmările evenimentelor ce se desfășoară pe celelalte continente.

Lucrul acesta a încetat de a fi o simplă teorie, căci a fost dovedit prin faptele de ieri și de azi. Există unii oameni cari insistă cu bună credință sau cu ignoranță, ori cu amândouă, asupra ideii că Statele Unite ale Americii, ca unitate, sunt suficiente pentru ele înșile, că pot trăi fericite și prospere cu viitorul asigurat înăuntrul unui înalt zid de izolare, în timp ce de cealaltă parte se prăbușesc resturile civilizației, comerțului și culturii umanității.

Pot înțelege sentimentele celor cari pun în gardă națiunea contra eventualității ce nu mai poate fi admisă niciodată, de a trimite tineretul american să lupte pe pământul Europei. Dar nimeni nu le-a ce-ut să consimtă la o asemenea

acțiune. Majoritatea dominantă a compatrioților noștri nu părăsește cătuși de puțin speranța și dorința ca Statele Unite să nu mai fie târâte la o participare militară într'un războiu. Este însă o mare diferență între a ține națiunea în afară de război și a pretinde că războiul nu ne privește întru nimic. Nu avem să mergem să luptăm alături de alte națiuni, dar cel puțin, putem să ne silim, împreună cu alte națiuni, a încuraja sorții păcii, care va ușura amărăciunile lumii. Și procedând astfel, să dăm ajutor propriei noastre țări

Devine din zi în zi mai evident, ca lumea viitoare va fi un loc primejdios de trăit, chiar pentru americani, dacă această lume va fi condusă de forță și pusă în mâinile câtorva. Depe acum, șgomotul evenimentelor ce se mișcă cu repeziciune pe pământ, lărgeste perspectivele gândirii noastre. Din fericire, această gândire nu poate fi controlată de spiritul partizan. Căci, în afară de efervescența militară și diplomatică, în afară de orice propagandă și de contra-propagandă a conflictelor de față, sunt fapte care ies în relief și pe care lumea întreagă le recunoaște.

Primul fapt este că nici odată până în trecutul recent, guvernul Statelor Unite n'a făcut atât pentru restabilirea și menținerea unei politici de bună vecinătate cu națiunile surori. Al doilea fapt este că aproape în fiecare națiune din lume există azi eredința publică și sinceră că Statele Unite au fost și vor continua să fie un puternic factor în eforturile pentru restabilirea păcii.

În cursul ultimilor ani, am observat totdeauna o atitudine ireversibilă de pace și de bunăvoință. Este o carte deschisă, care nu poate fi falsificată, nici deformată. Nădăjduesc că americanii vor rezolva pretutindeni singuri diferitele alternative cari se pun pentru civilizația lumii, în care civilizația noastră se află cuprinsă în mod necesar.

Trebuie să privim viitorul și să vedem posibilitățile ce există pentru copiii noștri, în caz când restul lumii ajunge în situația de a fi dominată numai prin concentrarea forței, chiar dacă azi suntem o națiune foarte mare și foarte puternică.

Alte nații au fost îndreptățite să alăgă formele de guvernământ pe care le au. Dar națiunea noastră este convinsă că alegerea pe care a făcut-o ea trebuie să fie preferată în anumite condiții pe cari le socotește esențiale oriunde. Sper că niciodată noi înșine nu vom beneficia complet de securitatea de acasă, decât dacă și alte guverne recunosc astfel de libertăți. Ceiace a fost făcut în America, unde 21 de republici au manifestat unanimitatea de idealuri în practica relațiilor lor, s'ar putea face și în alte continente.

Vorbind apoi de necesitatea ca actuala metodă d acorduri comerciale americană să fie extinsă, ea constituind o parte indispensabilă din temelii oricărei păci stabilite și durabile, a subliniat că nici o națiune să nu trăiască să se simtă împinsă în zilele ce vor veni să caute prin forța armelor ceiace poate foarte bine dobândi pe calea unei conferințe pașnice. Țin să subliniez — a spus d. Roosevelt — locul de frunte pe care națiunea noastră îl poate lua la momentul prielnic, pentru reînnoirea păcii lumii.

Facă cerul ca anul 1940 să fie pentru copiii noștri ca și acea perioadă când democrația își justifica existența ei ca cel mai bun instrument de guvernământ. — Încheie președintele Roosevelt.

Lupta României pentru pace

Pe marginea cuvântării de Anul Nou a Suveranului

Repetând emoționantul gest făcut cu prilejul sărbătorilor Crăciunului, Majestatea Sa Regele Carol al II-lea a petrecut și Anul Nou tot în lumea puternică și dragă a armatei Sale.

De data aceasta cuvântul Regal a răsunit, cu marea simplitate, în Constanța Dobrogei, nu departe de cetatea Histrici unde acvilele strămoșilor români de acum mii de ani își continuă și astăzi sborul în semnele de piatră și marmoră.

Inconjurat de înalții sfernici și întâmpinat de cuvântarea d-lui Gh. Tătărescu, care a subliniat odată mai mult, că „fruntariile noastre sunt fruntarii românești, neimpuse de capriciile forței, ci dictate de verdictul dreptății”, — Suveranul a adus o înaltă urare armatei și țării întregi.

Prin glasul Suveranului s'a exprimat glasul dreptății, și în cuvintele Sale și-au găsit expresie simțămintele întreții Națiuni.

„Pentru toată lumea, Majestatea Sa Regele Carol al II-lea a ținut să lămurească rosturile noastre cruciale, în momentul de față: „Nu ne întărim, nu desăvârșim înzestrarea ostirii noastre într'un spirit agresiv — a spus Suveranul —, ci într'un spirit decis de apărare a ceea ce este al nostru și al dreptului consfințit prin libera hotărâre a Adunărilor dela Chișinău, Cernăuți și Alba-Iulia.“

Dreptul consfințit prin libera hotărâre a acelor adunări, adică prin izbândă, de veacuri așteptată, a dreptății noastre și prin unanimă voință a poporului din toate regiunile locuite de români.

— „Cu toții să ne rugăm Celui de Sus — a continuat Majestatea Sa — ca să strălucească cât mai repede asupra omenirii razele binecuvântate ale păcii și ale bunei înțelegeri între oameni și popoare, ca drumul ascendent civilizației noastre să nu mai fie oprit și ca toată umanitatea să se bucure de binefacerile ei.“

Îată, așa dar, cele două obiective, pe care le are înțeleapta luptă a României pentru pace: păstrarea fiecărui metru de pământ românesc și recăștigarea armoniei universale.

Pentru atingerea acestor două ținte nici o jertfă, oricât de mare, nu ne pare prea grea și nici o rezistență nu ne apare de neînving.

Cine finanțează armata republicană irlandeză

Sumele de bani provin din Statele Unite

DUBLIN, 5 (Rador.) — Ministrul de justiție al statului Eire a declarat că din constatările guvernului reiese că mari sume de bani sosesc din Statele Unite pentru finanțarea a marelui republican irlandez. Pe de altă parte, se

anunță că poliția din Irlanda de Nord a precheziționat 30 de apartamente ale unor persoane bănuite că aparțin organizațiilor teroriste. N'a fost arestat nimeni, dar a fost confiscată o mare cantitate de material de propagandă.

Știri din Ținut

Scrisori din Paris

LUGOJ

— **UZINA ELECTRICĂ.** La Uzina a sosit primul motor electric, din cele două comandate de către Primăria orașului, în Elveția. În cursul acestei luni se speră că va sosi cel de al doilea. Motoarele trebuiau să sosească în luna Noemvrie 1939. Întârzierea se datorește împrejurărilor internaționale.

Prin Martie a. c., se crede că Uzina va fi complet transformată, precum și toate instalațiile necesare terminate, Lugojul urmând a avea curent electric alternativ, de 220 volți.

— **O ȘEZĂTOARE LITERARĂ-ARTISTICĂ CU SCRITORII GRUPĂRII „UNIVERSUL LITERAR“ VA AVEA LOC LA LUGOJ.** „Astra Bănățeană“, despărțământul central al Lugojului va organiza, cu concursul scriitorilor Grupării „Universul Literar“ din București și al câtorva din Banat, în ziua de 3 Februarie 1940, orele 21, în teatrul brășeneș, o șezătoare literară-artistică, care pe lângă recităriile scriitorilor participanți, va avea în program și diferite puncte de muzică clasică și națională. Dintre scriitorii, vor lua parte: Victor Popescu, Constantin Fântăneșcu, Virgil Carianonol, Emil Botta, Ștefan Băciu, Traian Iălescu, iar din Banat C. Miu-Ierca, Gr. Bugarin, s. a. Tot „Astra Bănățeană“, despărțământul central Lugoj va organiza, în ziua de 4 Februarie 1940, orele 21, în saloanele „Daciei“, o mare petrecere dansantă (balul Astei), la care vor participa și scriitorii. Venitul curat realizat, atât la șezătoare, cât și la petrecerea dansantă, este destinat pentru fondul înzestrării armatei.

PETROȘANI

— **SEMĂNARI DE BONURI PENTRU ÎNZESTRAREA ARMATEI.** Subscrierile de bonuri pentru înzestrarea armatei curg, în Petroșani și restul Văii Jiului, fără întrerupere. Institutele: „Casa de Păstrare“ și „Banca populară Parîngul“ trimit mereu „Băncii Naționale“ — Deva — rezultatul, care e, pentru regiunea noastră, satisfăcător. Numai în Petroșani sumele semnate până acum trec de un milion și jumătate (fără a socoti societatea „Petroșani“, care a subscris și achită în București).

— **DARURI PENTRU ARMATA.** Subfiliala din Petroșani a „Crucii roșii“, de sub conducerea dnei Alexandrina Dr. R. Micoiu, a trimis concentrațiilor de pe zonă primul ei transport de efecte, constând din: 96 perechi ciorapi, 53 perechi mănuși, 12 perechi mănecețe, 9 saluri și 85 svetere, — toate de lână. — Ele au fost lucrate de elevele gimnaziului industrial de fete din Petroșani și de elevele cursului supraprimar dela Școalele primare: No. 1 și No. 2 Petroșani, Petrila și Vulcan. — Deasemenea au trimis alimente, cari nu se strică și tutun, concentrațiilor din Reg. 92. Școalele primare no. 1 (3 lăzi) și no. 2 (tot 3 lăzi), din Petroșani, colectate de eleve.

Poline, grinzi de fier, Mașini de gătit, sobe, pompe de apă și tot felul de articole din fier la

Petru Jäger

TELEFON 29-37
TIMIȘOARA, IV., BUL. CAROL

NĂDLAC

— **SUBSCRIERI PENTRU ÎNZESTRAREA ARMATEI.** Comitetul sub prezidența d-lui notar Dimitrie Micu, lucrează pentru subscrierea bonurilor la înzestrarea armatei a cărui fond se augmentează în comuna noastră din zi în zi tot mai mult.

— **ȘEDINȚELE CONSILIILOR PAROHIALE.** În zilele trecute au fost convocate consiliile parohiale, evanghelic slovac sub prezidența d-lui Ivan Bujna și ort. român sub prezidența părintelui Nicolae Mărginean, la ordinea zilei fiind semnarea unui imprumut pentru înzestrare. La aceste ședințe a participat afară de membrii și d. notar, al comunei, care prin cuvinte alese a apelat la cei prezenți ca fără ezitare să contribuie la aceasta acțiune, arătând totodată rolul bisericilor în mișcarea noastră națională precum și dragostea pe care conducătorii noștri o au față de fiii loiali a-î Patriei.

— **SERBARI ȘCOLARE.** Nu de mult a avut loc o serbare la școala de Stat din VII, unde harnicul învățător d. Boengiu, a deschis cantina școlară cu concul sub neprecupețit a acelora cari doresc progresul binelui obștesc. D. învățător prin cuvinte frumoase a arătat rolul cantinei, mulțumind persoanelor cari i-au dat concurs, precum și primăriei pentru suma de 2000 lei, donată din colecta pentru ajutorarea săracilor, căroro astfel li se asigură zilnic o hrană. Stolul extrascolar de fete sub conducerea d-nei Istodorescu și cu concursul d-nei Inv. Ruicu și d-soara Faur Livia a aranjat a frumoasă șezătoare culturală, urmată de dans. Venitul net a fost întrebuințat pentru fondul stolului din localitate.

CADAR: jud. Timiș-Torontal

— **SERBARE DE CRĂCIUN.** Președintele localnicii, stimulați de păr. Tovie R. Perianu și d. notar Petru Blăjina, au organizat în seara zilei de 25 Decembrie 1939 o reușită serată de Crăciun, la care au mai participat: d. notar I. Minda, inv. G. Câmpeanu din Rudna, Valeriu T. Perianu, licențiat al Academiei teologice, Gh. Popovici, secretar comunal, Rusalin Crainic, contabil, etc.

— **DISTINCȚIE.** P. S. S. Vasile a Caransebeșului, apreciind deosebita activitate depusă de păr. Pavel R. Perianu, pe teren cultural și bisericesc, a binevoit să-l distingă cu brâu roșu.

DUBOZ

— **STOLUL ȘCOALEI PRIMARE DE STAT,** de sub conducerea dlui învățător-director Ion Cojocariu, a organizat la 24 Dec. 1939 o frumoasă serbare a datinelor strămoșești, urmată de împărțirea darurilor elevilor merituosi.

Străjerile din localitate, condusă de dna Elisabeta Cojocariu, au donat armatei 31 perechi ciorapi și fulare, iar elevele extrascolare lucrează în prezent la nișantare de lână și manșete pentru soldați.

Cantina străjerilor, care a fost organizată de inv. Cojocariu, dă zilnic mese pentru 70 elevi Activitatea școlii Cojocariu a fost bine apreciată de toate autoritățile școlare superioare.

LINIA MAGINOT No. 2

(Delea corespondentul nostru)

PARIS, Ianuarie. — După o sută de zile de ostilități, situația pe frontul de vest este staționară. Comunicatele oficiale anunță slabă activitate, mici dueli de artilerie, restrânse operații militare de patrulare, dacă nu chiar „noapte caldă pe tot frontul“. În rezumat, afară de înaintarea franceză din prima lună de război, înaintare, în care armata franceză și-a menținut pozițiile înaintea liniei Maginot, operațiunile militare n'au mai înregistrat progrese, eforturile fiind concentrate spre lucrări de întărire a pozițiilor actuale.

Dar, dacă comunicatele nu spun nimic, dacă activitatea militară propriu zisă stagnează și dacă soldații „de pe linie“ se plictisesc în confortul liniei Maginot, aceasta nu înseamnă că, în aceste trei luni de ostilități, nu s'a făcut nimic.

Combatanții au stat liniștiți, având chiar timp pentru lectură. În schimb, trupele de geniu au utilizat la maximum această perioadă de liniște, pentru a desăvârși opera de apărare a Franței.

În spatele liniei Maginot a fost construită o a doua linie de fortificații, care va dubla linia de apărare existentă. Armate întregi de zidari, dulgheri, terasieri, electricieni și mecanici, conduse de ingineri specializați în construcțiile de fortificații, au lucrat și au desăvârșit această a doua linie de apărare.

Ea este bazată pe principiul, care a prezidat la construirea liniei Maginot și formează, împreună cu prima linie, un sistem de apărare inexpugnabil. Pe

noua linie au fost construite forturi, metereze, cazemate și ziduri de beton armat. Deasemenea în planul liniei sunt o seamă de curse pentru tancuri, automobile blindate, precum și numeroase curse electrice. Toate acestea formează o „căptușală“ în adâncime a liniei. Între prima și a doua linie, se află un spațiu destul de adânc, care, la rândul lui, formează o considerabilă piedică pentru orice înaintare dușmană.

Importanța acestei de-a doua linii este mai mult, de ordin moral, fiindcă, în primul rând, nimeni nu va putea trece de prima linie de întărituri. În aceste puternice poziții, trupele franceze pot avea suficientă liniște de spirit pentru a putea aștepta momentul când vor trebui să manevreze.

De altă parte, linia de întărituri a fost extinsă în spre nordul Franței, în spre munții Ardenni, până la marea Nordului, dealungul întregii frontiere belgiene, așa că, azi, o incursiune prin Belgia se va lovi de formidabilul lanț de fortificații, paralel cu frontiera franco-belgiană. Deasemenea, linia Maginot a fost continuată până la frontiera Elveției, în spre munții Jura și pe o bună parte a frontierei franco-elvețiene, constituindu-se, astfel, o barieră inexpugnabilă și pe acest eventual front.

Înnoia acestor linii, armatele franco-britanice cresc din zi în zi, atât în oameni, cât și în artilerie, tancuri și avioane, care așteaptă momentul luptei hotărâtoare, pentru destinul libertății omenești.

ANDRÉ HATET

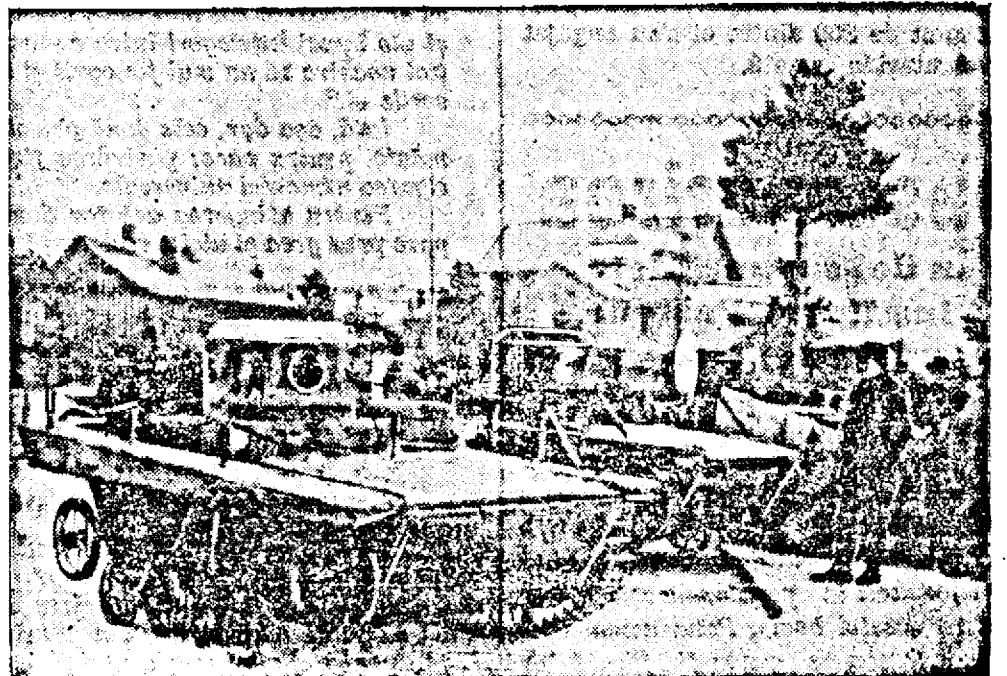
Un al doilea incendiu a izbucnit în Capitală

București, 5 (Rador). — Eri la ora 12, un puternic incendiu a izbucnit în blockhausul din str. Bucovina 2. În câteva minute întreaga mansardă a fost cuprinsă de flăcări. Într-una din camerele dela mansardă locuiau soții Libermann cu copilul lor, care înbuniți de fum și de groază într'un moment dat au vrut să se arunce pe geam, pentru a nu fi arși de vii. Pompierii au sosit la timp

salvându-i pe toți trei dela o moarte sigură.

Copilul a fost luat de unul dintre pompieri care s'a urcat la el cu ajutorul scării mecanice, iar soții Libermann au fost prinși de pompieri în plasă, ei aruncându-se dela mansardă. În cadere Libermann s'a agățat de un fir telefonic fracturându-și o mână. Pompierii au reușit să izoleze focul.

Care de asalt sovietice, cucerite de finlandezi

Se lucrează la modificarea statutului funcționarilor publici

București, 5 (SIR). — Azi dimineață s'a ținut o consfătuire la președinția consiliului de miniștri la care a luat parte dñii miniștri Radu Portocală, de-

putatul Schina și d. Brădișteanu președintele Federației funcționarilor. S'a discutat modificarea statutului funcționarilor publici, armonizarea salariilor și reglementarea serviciilor.

Conferința administrativă dela Rezidență

Până la 1 Februarie lucrările pentru întocmirea
bugetului vor fi terminate

Timișoara, 5. — La rezidența regală a ținutului Timiș s'a ținut ieri dimineața o conferință administrativă, la care au participat toți prefectii din ținut. Conferința a fost prezidată de Excelența Sa J. rezident regal dr. Alexandru Marta, asistat de d. secretar general dr. Gh. Ciupe.

Mersul subscripțiilor de bonuri

Prefecții celor cinci județe au raportat în cadrul acestei conferințe asupra mersului subscripțiilor de bonuri în județele din ținut.

Din expunerile făcute, reese că subscripțiile dau pretutindeni un frumos rezultat. Toate categoriile de cetățeni — sătenii, liberi profesioniști, funcționarii, meseriașii, industriașii, comercianții — dau din prisosul lor pentru înzestrarea armatei, care păzește pacea țării și care la nevoie va apăra independența și integritatea ei.

Întocmirea și aprobarea bugetelor

Conferința a continuat apoi în legătură cu bugetele comunale și județene. Prefecții de județe au fost invitați să-și întocmească până la 15 l. c. programele definitive de lucrări în cadrul bugetelor anului viitor. Datele adunate de prefecturi vor servi de bază programului de lucrări din bugetul viitor al ținutului, care trebuie să se întocmească până la 1 Februarie, urmând a fi aprobat de mi-

nisterul de interne cel mai târziu până la 1 Aprilie.

S'a atras atenția prefectilor de județe să dispună întocmirea programelor de lucrări pe comune, să adune bugetele comunelor rurale și a celor urbane nereședințe, și să le aprobe până la 1 Martie a. c.

Ajutorarea concentrațiilor săraci

Am arătat, la timp, că ținutul Timiș s'a asigurat, printr'o recentă rectificare de buget, o sumă de 9,200.000 lei pentru ajutorarea familiilor concentrațiilor săraci din ținut.

În cadrul conferinței de ieri s'a comunicat prefectilor de județe că suma aceasta a devenit disponibilă și poate fi trimisă județelor. Rezidența regală a ordonat că, în câteva zile, județele să achite celor avizați sumele cuvenite pe timp de două luni de zile.

Situația generală

La sfârșitul conferinței, prefectii de județe au raportat asupra situației generale din județe. Starea de spirit a populației este mulțumitoare. Lumea înțelege greutățile cearului de față, înțelege rostul măsurilor de tot felul și fiecare știe că mai pe sus de interesele și durerea personală, stau interesele mari și permanente ale Neamului, în jurul cărora fiecare e dator să facă zid puternic de apărare.

„Trânge bani albi pentru zile negre”
...cumpărând un loz dela Colectura

AURORA

pentru cele 2 trașeri dela 15 și 18 IANUARIE ale Loteriei de Stat. Nu puteți ști ce vă așteaptă în ziua de mâine. Asigurați-vă din vreme o rezervă pentru neprevăzut.

Banca de Stat S. P. A. Sucursal: Calea Timișoara I. Bul. Reg. Ferdinand Nr. 8, Tel. 36-32

Coțul Ceferiștilor

Neajunsuri ceferiste cari pot fi satisfăcute

Sărbătorile au prilejuit multor cetățeni câte o călătorie pe C. F. R. S'a călătorit și în acest an totată de incomod. Această tradiție însă, privește pe fiecare călător în parte, adică treaba fiecăruia cum se știe ghiciti și inghesui.

Decât, oricât de grea, o călătorie se consumă, trece. Omul ajunge la destinație, se bucură de revederea cu cei pe cari îi vizitează, și cum e obiceiul de sărbători, petrece și uită de neceaz.

Nu tot astfel se petrec lucrurile cu

bieții ceferiști, cu frânarii, cu șefii de tren, cu manevranții. Aceștia, călătoresc din meserie, și zi și noapte, mereu.

Ei îndură toate asprinurile vremii și adesea, suprapuse, ale regimului sever, la care sunt supuși.

Deaceea, deși și noi am fost călători în ajun de sărbători, ne-am sinchisit mai puțin de incomoditatea călătoriei și am aplecat urechea spre necazurile personalului ceferist.

Cam puțină odihnă

Nu ușoară, dimpotrivă e grea și existența unui ceferist, — mai ales în vremurile de acum. Partidele sunt micșorate la toate categoriile de trenuri, din cauza lipsei de personal. Or, circulația trenurilor trebuind să se facă după itinerar, lipsurile de personal, le îndeplinesc tot ceferiștii, reducându-li-se odihna, zilnică la un minimum, variind între 6—10 ore.

Suntem convinși că, cu înțelegerea necesară, și cu o bună împărțeață, acest neajuns, poate fi înlăturat.

Conducătorii, au inițiativă destul de frumoasă, sunt preocupați de îmbunătățirea soartei personalului ceferist. Greutățile însă, rezidă în lipsurile bugetare.

Cea mai mare lipsă de personal ceferist, în Banat, o duc stațiile Timișoara și Caransebeș.

Frânari în ger

E greu să fi mecanic, pe locomotivă, dar e incomparabil mai greu să fi frânar, cocoțat în ghereta vagoanelor de marfă, înfruntând, în plină viteză a trenului, viscozul, gerul, ploaia. Pentru a le veni în ajutor, C. F. R.-ul le-a dat frânarilor bunzi de iarnă.

Decât, că așa numiții frânari auxiliari, nu se bucură de acest favor. Ei călătorește, în toila iernii, pe un ger de —20 grade sub zero, fără bunzi. Nu credem că e bine să fie lăsați așa.

Și pentru a îndulci soarta acestor permanenți călători, cari asigură circulația atâtor bunuri naționale, ce bine, ce

uman, ar fi, dacă s'ar organiza o asistență socială ceferistă, care să fie îndreptată cu oferirea de ceaiuri calde în stații, frânarilor trenurilor de marfă, aceasta din un fond în special alocat.

Se simte apoi necesitatea unei cazărmi de odihnă în stația Iliș, stația de răscruce și popas de trenuri. Acolo, în prezent, personalul de tren, e nevoit să doarmă prin garniturile reci.

Am spus aceste câteva neajunsuri ale personalului de tren, sub forma unor modeste, dar juste doleanțe, nădăjduind în sesizarea organelor în drept a le satisfăce.

Cafenelele „Palace” și „Lloyd” amendate pentru speculă

Timișoara, 5. — D. judecător-șef Ion Rusalin, dela judecătoria pentru reprimarea speculei de pe lângă municipiul Timișoara, a amendat cafeneaua „Palace”, prin proprietarul ei Sigismund Mayer la 100.000 lei amendă și cafeneaua „Lloyd”, prin proprietarul ei Iosif Scheer, la 50.000 lei amendă, pentru faptul că au vîndut cu câte 10 lei mai scump menu-ul de 35 și 40 lei.

Activitatea judecătoria pentru reprimarea speculei de pe lângă municipiul Timișoara, pe luna Decembrie 1939 — lună în care a început să funcționeze această instanță — este următoarea:

Au intrat 104 procese-verbale de contravenție, dându-se pentru toate cazurile decizii de condamnare.

Totalul amenzilor aplicate în aceste cazuri este de 882.205 lei.

S'au confiscat, conform prevederilor legii, diferite mărfuri dela comercianții condamnați pentru speculă: sare, petrol, orez, etc.

Tot conform prevederilor legii, conducta de petrol a firmei „Creditul Miner” a fost închisă pe timp de zece zile.

Dintre speculanții condamnați, 75% au uzat de dreptul de apel acordat de lege.

TELEGRAME INTERNE

LUCRĂRILE PREGĂTITOARE ÎN VEDEREA ÎNTOCMIRII BUGETULUI

București, 5. (SIR) — Ministerul de finanțe a început lucrările pregătitoare întocmirii bugetului general statului pe 1940—1941.

ACCIDENTELE MORTALE DIN GARA BRAȘOV.

București, 5. (SIR) — A făcut o mare impresie accidentale mortale întâmplate în gara Brașov aseară. Comerciantul Sass Iosif din Odorhei, voind să coboară din tren a fost prins pe când garnitura pornea și oribil mutilat. Alt accident a costat viața acărului Gheorghe al Ioanei, de 38 ani, care a fost prins de grătarul locomotivei și strivit.

ASASINAREA UNUI GARDIAN COMUNAL.

București, 5. (SIR) — Sătenii Ilie Ciubotariu, Petru Pușcașu, Minu Rotaru și Vasile Pușcașu, toți din com. Fundoala-Dorohoiu, având necaz pe guardul comunal Necu al Lumbaș l-au așteptat noaptea și pe când acesta se înapoaia acasă l-au lovit cu ciomegile până l-au ucis. Criminalii au fost arestați.

ARESTAREA UNEI PERICULOASE BANDE DE SPĂRGĂTORI.

Iasi, 5. (SIR) — După îndelungate cercetări, poliția Iasi a reușit să arestează o periculoasă bandă de spărgători, care a operat în diferite orașe din țară, compusă din: V. Marton, Herșcu Avram, Șmilovici Benjamin și M. Ionescu. Toți au cazier bogate în diferite orașe din țară, iar M. Ionescu a operat și în strebmătate.

EXPORTUL FANULUI A FOST PROHIBIT.

București, 5. (SIR) — Exportatorii au fost înștiințați că a fost prohibit exportul

fânului. Oprirea a început dela 30 Decembrie 1939.

COPII ASFIXIAȚI DE FUM.

Turnu-Severin, 5. (SIR) — O groznică nenorocire s'a întâmplat în com. Băta, jud. Mehedinți. Locuitorul Iuțică Firan și-a lăsat cei trei copii acasă, plecând cu soția la niște rufe. Fiindu-le frig, copiii au făcut foc mare în sobă cu pate. În timp ce copiii dormeau, au sărit scânteii aprinzând palele aflate pe jos, astfel că refericții copii au murit asfixiați. Părinții înapoiindu-se au fost cuprinși de durere mare, fiind temeri că vor înnebuni.

NENOROCIREA DINTR'O COMUNA DIN JUD. IAȘI.

Iasi, 5. (SIR) — În comuna Hornești, jud. Iasi, s'a întâmplat o nenorocire identică. Femeia Paraschiva Canian, lăsându-și acasă singura fetițea Lucreția de 6 ani și Ana de 2 ani, dormind în apropiere de foc, a sărit o scânteie aprinzând așternutul. La sosirea vecinilor copilele erau carbonizate. Mama a suferit un șoc nervos.

ASFIXIAȚI CU GAZ AERIAN.

București, 5. (SIR) — Din cauza unei țevi de gaz aerian defecte, frizerul Mihu Ionescu și soția sa Ioscfina din Capitală, str. Pușcor No. 28, au fost asfixiați. În stare gravă li au fost duși la spital, fiind puține speranțe de salvare.

FOC LA BĂILE STRUNGA, DIN JUD. ROMAN.

Iasi, 5. (SIR) — Rezidența regală a ținutului Prut a fost înștiințată astă noapte despre un foc mare la băile Strunga, din județul Roman. Dela Iasi au plecat două secții de pompieri, căutând să stingă focul, care foc încă ardea, distrugând până atunci pavilionul băilor.

CRONICA ARADULUI

Primele lucrări edilitare au încaput să fie puse la dispoziția publicului

Arad, 5. — Anunțând o vastă campanie edilitară, primăria municipiului nostru, a întâmpinat din partea multora, — cari mai orădeau încă în metehnele vechilor regimuri ce au trecut prin pa'atul din bulevardul Ferdinand — o neîncredere nejustificată și care a dat, în unele cazuri, naștere unor polemici destul de violente și cu repercursiuni de ordin personal. Timpul, care trece și nivelează totul, a arătat că dreptatea n'a fost de partea celor ce priveau cu neîncredere proiectele dlor gen. Vlad și dr. Bejan, ci a acestora din urmă. Faptul n'a fost relevat de ajuns în coloanele presei, deoarece alte evenimente — cunoscute de toată lumea — au intervenit, captând interesul tuturor, cititori și cronicari ai evenimentelor. Dar în timp ce evenimentele internaționale se desfășurau într'un ritm vertiginos, cuprinzând în hora lor nebună pe toată lumea, conducerea municipiului nostru a dezvoltat o activitate de albină harnică, roadele începând să se vadă încă înainte de câteva luni.

Azi, primele opere edilitare — fragmente dintr'un program de activitate extins în spațiul alor 5 ani — se vad și ele vor fi date în curând uzului public. Prin ele nu numai că orașul a câștigat în aspect și modernism, ci s'a pus și la dispoziția cetățenilor o serie de avantaje, pe cari până aci nu le-au cunoscut.

Astfel, în seria primelor realizări ale primăriei Aradului, trebuie să înșirăm, pavarea cu cheramită a porțiunii dintre viaduct și gară a Căii Aurel Vlaicu. Scopul pavării acestei porțiuni a fost decongestionarea circulației spre gară, de pe str. Colonel Paullan și asigurarea unei bune funcționări a sistemului de circulație cu sens unic introitus. A urmat, apoi, pavarea cu granit cubic a străzii Colonel Paullan, dela gară până în crentul cării transformator electrice ale societății Arad-Podgoria. Pavarea acestei străzi a fost necesară, deoarece pavatul de asfalt, confecționat în urmă cu 10 ani, ajunsese într'o stare ce nu mai putea fi acceptată nici într'o mahala de oraș mare. Și aceasta cu atât mai mult, că această stradă servește drept cart de vizită a orașului pentru fiecare străin ce vizitează Aradul: este artera principală și bulevardul cel mai frumos al orașului. Era deci necesară menținerea ei într'o stare potrivită rolului său. Lucrul acesta a fost încheiat perfect de conducătorii orașului nostru.

O altă realizare de ordin edilitar, este edificarea primei hale, în Piața Mihai Viteazul. Lucrările sunt complet gata, urmează ca în primele zile ale primăverii, să se mai execute câteva mici lucrări de amănunt, după care hala va fi pusă la dispoziția publicului. Este prima operă edilitară care dă Aradului un aspect de oraș apusean. Hale similare vor fi construite, în mod succesiv, în cursul celor patru ani viitori, în Piațele Avram Iancu, Catedralei și în cartierele Gal, Grădiște și Șera.

Tot sub actuala conducere, a început înălțarea vechilor și desgustătoarelor vespasiane de pe teritoriul orașului, ele fiind înlocuite cu altele subterane, dintre care două — în Piațele Avram Iancu și Catedrala — au și fost puse în funcțiune. Alte două, terestre, — în bulevardul Ferdinand și Piața Mihai Viteazul — vor fi în curând puse la dispoziția cetățenilor.

Am rezumat activitatea primăriei pe teren edilitar, în mod succint, fără a intra în amănunte și fără a arăta toate greutatețile întâmpinate din cauza vremurilor pe care le trăim. Realizările arată eforturile depuse, constituind o prețioasă indicație asupra activității municipiului nostru.

N'am pomenit, intenționat despre renovările aduse pa'atului municipal, palatului cultural, etc. pentru că ele ar fi trebuit să fie făcute de mult, sub alți primari, a căror activitate nu a lăsat nici o urmă care să iasă din comun.

ȘTIRI DIN ARAD

AFIȘAREA LISTELOR ELECTORALE. — La primăria municipiului au fost afișate listele electorale la toate categoriile de alegători. Cei omisi și interesați pot face contestații în termen de 15 zile, la Judecătoria mixtă din localitate.

FURTURI. — Francisc Morar din strada Mocioni a anunțat poliția că din podul casei i s'au furat diferite haine în valoare de 1400 lei.

— Iosif Pollak din Câmpul Linistel a anunțat poliția că din hanșarul locuinței sale necunoscuți au furat 500 kg porumb, cauzându-i o pagută de 1500 lei.

— Traian Puta din str. Mircea Stănescu a reclamat poliției pe Maria Grața, servitoare, pentru că i-a furat o haină.

— V. I. Iosif Printz din str. Trianon a reclamat poliției pe femeia Elena Faur pentru furtul sumei de 300 lei.

— Dr. Hamori, a anunțat poliția că la ferma sa au fost comise o serie de furturi, hoții instreținând, mai cu seamă, piețe dela mașinile agricole.

SOLDAT RĂNIT. — În noaptea de Marți spre Mercuri, fruntașul Teodor Bârnea, în timp ce călătorea cu trenul spre Oradea, în gara Chișineu-Criș a sărit din vagon pentru a merge să bea apă. Din nefericire și cum trenul nu se oprise, soldatul a căzut, iar în cădere a fost lovit de scările vagonului și rănit foarte grav. A fost internat în spitalul din localitate.

A FOST GĂSIT MORT ÎN FANTANĂ. — Din comuna Macea se anunță că Vasile Grosz, de 45 ani, de profesie comerciant, a fost găsit mort în fântâna din fața locuinței sale. Până în prezent nu se știe dacă e vorba de sinucidere sau de crimă. Jandarmii anchetează cazul.

INTR'UN CARTIER AL ARADULUI DOUĂ MUNCITORI MOR ÎNTOXICAȚI CU GAZE

În noaptea de Marți spre Mercuri, într'o cameră învecinată cu atelierul de fabricat pâine a lui Luca Buzeșan din cartierul Micălașca, au fost găsiți morți muncitorii Emeric Mezei și Francisc Soțts, din serviciul brutarului pomenit. Din cercetările întreprinse de poliție, s'a stabilit că moartea a provenit în urma unei intoxicații cu gaze emanate de jarul din cuptorul de copt pâinea. Rămâne să se stabilească dacă cei doi muncitori intenționat au lăsat ușile sobei deschise, pentru ca gazul să pătrundă în camera unde dormeau, sau totul se datorează unei întâmplări nefericite.

Mica publicitate

De închiriat imediat, apartament confortabil, compus din 4 camere și dependințe la parter în vilă. — B-dul Carmen Syiva No. 8, Ing. Cernescu.

Caut o cameră mobilată în Iosefin, absolut confortabilă, cu baie. — Oferte pe adresa Administrației, sub titlul „Lei 2000-3000”.

Prepar copii de curs primar. Pretențiuni modeste. Adresa la ziar.

ADMINISTRAȚIA ZIARULUI „DACIA” caută vânzători de ziare. Doritorii a se prezenta de urgență la administrație.

AUTOMOBIL Citroen limuzină-turism, tip modern cauciucuri noui, bine întreținut, de vânzare. Preț lei 40.000. Oferte în

Președintele Roosevelt i-se uze da mari puteri

El va putea rechiziționa vapoare, marfuri și uzine

Washington, 5 (Rador) — D. EDISON, SECRETARUL DEPARTAMENTULUI MARINEI A CERUT CONGRESULUI SĂ IMPUTERNICEASCĂ PE D. ROOSEVELT CA ÎN CAZ DE FRIEJIDIE, SĂ POATĂ RECHIZIȚIONA VAPOARE, MĂRFURI ȘI UZINE.

ACEIAȘI MĂSURĂ A FOST ACORDATĂ PREȘEDINTELUI WILSON ÎN MARTIE 1917, CU O LUNĂ ÎNAINTEA ÎNTRĂRII STATELOR UNITE ÎN RĂZBOIU.

D. EDISON A ADAUGAT CA CEREREA NU INSEAMNĂ CĂ AMERICA VA FI ATRASĂ ÎN RĂZBOIU.

Ripensia reia antrenamentul

În streănătate footballiștii nu fac pauză în timpul iernii. Chiar dacă porțile vremelor s au închis, activitatea jucătorilor continuă în sălile de gimnastică.

Sezonul de iarnă este folosit pentru a completa eventuale lipsuri constatate în condițiunea fizică a jucătorilor și în același timp pentru a asimila noii posibilități pentru sezonul care vine.

Gimnastica, marșurile și alergările formează capitolele mai importante ale activității din sezonul mort.

Putem anunța cu plăcere că sistemul de pregătire, care a dat roade excelente în Germania și Italia, va fi introdus și la noi și anume la Ripensia.

Clubul roș-galbenilor se gândește foarte serios la returnul campionatului

național, în care poate juca un rol decisiv, astfel că nu precupește nimic ca echipa să reintre pregătită în toate detaliile.

O grijă specială se acordă deci în primul rând elementelor tinere, cari au nevoie de perfecționare atât din punct de vedere fizic cât și tehnic.

În prima parte a acestui program de pregătire Ripensia începe antrenamentul de sală. Se pare că s'a ajuns la un acord cu un profesor de gimnastică care să pregătească condițiunea fizică a jucătorilor, că atunci când începe activitatea pe teren aceștia să fie în plinitudinea posibilităților fizice și astfel să asimileze mai ușor școala tehnică aplicată de Ciolac și Bürger.

Calendoscop sportiv

B. K. E., recentă învingătoare alui H. C. Rapid a fost invitată la Belgrad pentru sărbătorile Crăciunului (sârbesc). Adversarul ei va fi selecționata Belgradului.

Echipa de tenis a Ungariei joacă două matchuri pe teren acoperit la Milano și Torino.

Rezultatele din Germania: Minerva—Tennis Borussia 6:3, Breslau 02—Breslau 03 2:2, Dresdener FC—Sportfreunde 01 Dresden 2:1, SVOS Dessau—SV Jena 3:3, Hamburger SV—Victoria 4:1, Hamburger SV—Eimsbüttel 5:1, Rot-Weiss Oberhausen—Fortuna Düsseldorf 0:0, SV Waldhof—VFL Neckarau 2:1, SPV Sandhofen—VFR Mannheim 2:1, FC Nürnberg—SPV Fürth 2:0, Jahn Regensburg—1860 München 2:1, FC Nürnberg—Sparta (Praga) 1:1.

Skiklub Seefeld din Viena a organizat un concurs de coborâre și slalom care a fost câștigat de campionul olimpic Jennewein cu 6:51.5 sec.

La Innsbruck, la un concurs de sărituri a câștigat Eisgruber cu sărituri de 57.5 și 68 m.

La concursuri de patinaj viteză, organizate la Viena, proba de 500 m a fost câștigată de Wazulek cu 46.4 sec. La 1500 învingător a fost Tastl cu timpul de 2:44.4 sec.

La Klagenfurt, LTC Praha a învins echipa locală cu 8:4 (3:1, 2:0, 3:3).

Japonezul Murakozo eroul olimpiadei de la Berlin la un concurs recent organizat la Tokio s'a clasat numai al patrulea la proba de 10.000 metri cu timpul de 31:22 sec. Celelalte rezultate sunt următoarele: Salt la înălțime: Okatowo 191 cm. 400 m garduri: Oda 56 sec. 10.000 m marș: E. Wada 49.15 sec. Probe feminine: Greutate: Cojima 12.99 m. Salt la înălțime: Jamanchi 157 cm.

Desmințiri germane

Berlin, 5 (Rador). — DNB: în clipa de față se lansează din sursă franceză și engleză în presa europeană știrea din care reiese că Germania ar ajuta Finlanda cu furnituri de arme. Aceleași cercuri răspândesc șvonul că Sovietele ar fi cerut asistența Germaniei și că Germania ar fi trimis ofițeri, ingineri și material de război în Rusia.

Se declară aici din sursă competentă, că toate aceste știri sunt false. Ele dovedesc numai manevrele grosolane ale angliei, de a reproșa ambiguitate atitudinii clare a Germaniei față de conflictul sovieto-finlandez, spre a provoca în doeli și dezordine la neutri, pentru ca aceștia să fie atrași pe linia intereselor britanice.

INFORMAȚIUNI

— **AZI SPECTACOLELE SUSPENDATE.** Azi Vineri 5 Ianuarie, ajunul Botezului Domnului, spectacolele sunt suspendate. In localuri nu cântă muzica.

— **MOBILIZĂRI PENTRU LUCRU PE ANUL 1940/41 IN EXPLOATĂRI-LE AGRICOLE.** Ministerul Agriculturii și Domeniilor printr'o circulară adresată Camerei Agricole județene, face cunoscut dispozițiile după cari personalul angajat la exploatare agricole poate fi mobilizat pentru lucru în campania anului 1940/41. Aducem la cunoștința tuturor celor interesați, că cererile de acest fel trebuie vizate de primăria comunei și apoi se vor depune mai târziu până la 20 Ianuarie 1940 la Camera Agricolă județeană, — cunoscând că cererile întârziate nu vor fi luate în considerație. Cei interesați se vor adresa Primăriei comunei lor de unde vor primi toate lămuririle.

— **CONDAMNATĂ PENTRU SPECULĂ.** Hermina Iszak, proprietara hăcănii din Timișoara, str. Doja 6, a fost amendată de judecătoria pentru reprimarea speculei de pe lângă municipiul Timișoara, cu suma de 6000 lei, pentru faptul că a vândut untul cu 130 lei kg. în loc de 120, pretul la care a fost maximizat acest articol alimentar.

CEL MAI IDEAL PURGATIV, curățător de sânge și fiere este pilula „Solyo” a drului FÖLDES. Constipația, stimularea organelor digestive, dureri stomacale și intestinale vindecă complet. Cutia Lei 20. De vânzare în toate farmaciile și drogheriile din țară

— **O VAGABONDĂ DORMEA ÎNTR-O LADĂ DE GUNOIU.** In noaptea de 2—3 Ianuarie 1940, vagabonda Vlad Maria a fost găsită dormind într'o ladă cu gunoi, în apropierea Gării, suferind de o boală gravă. S'a anunțat Salvarea, care a transportat-o la Spitalul de Stat, iar cazul se cercetează.

— **CLUBUL ATLETIC MUNCITORESC C. A. M. T.** care a fost în turneu de fotbal, în Grecia, s'a întors ieri la Timișoara, deoarece, din cauza doborâului național din Turcia, nu a mai putut juca la Ankara și Istanbul.

— **ACCIDENT DE CIRCULAȚIE** In noaptea de 3—4 Ianuarie 1940, pe orele 0.20 în str. Telbisz, automobilul Nr. 2113 Tms, condus de șoferul Csikos Ioan s'a levit de automobilul Nr. 2095 Tms, condus de șoferul Demonde Gheorghe. Ambele automobile au suferit stricăciuni, fără a se produce accidente de persoane. Cazul se cercetează.

Tocuri rezervoare, Albumuri, jucării, cărți de povești în mare asortiment la

Librăria Galambos

— **UN APEL AL BIROULUI MONT DE PE LANGĂ MUNICIPIU.** Biroul MONT de pe lângă municipiul Timișoara invită pe toți măcelarii patroni din orașul Timișoara să se prezinte Marți 9 Ianuarie la orele 9 dimineața în sala mare a primăriei, având asupra lor toate actele militare pe cari le posedă. Același birou invită, în aceeași zi, în același loc, la orele 5 după masă, pe toți brutarii patroni, proprietarii fermelor producătoare de lapte, proprietarii morilor țărănești și proprietarii mărilor fabrici de ulcuri comestibile, având și aceștia toate actele militare asupra

— **O CONFĂTUIRE IN VEDEREA ADUNĂRII DELA 14 IANUARIE.** Eri dimineața a avut loc, la Reșidență, o confătuire la care au participat: Excelența Sa d. rezident regal dr. Alexandru Marta, d. secretar general dr. Gheorghe Ciupe, d. primar dr. Coriolan Băran, prefeții celor cinci județe din ținut, reprezentanții organizațiilor P. R. N. și reprezentanții gârziilor P. R. N. Cu acest prilej s'a stabilit programul marelui adunării convocată de Frontul Renașterii Naționale la Timișoara, în ziua de 14 Ianuarie a. c. și s'au discutat măsurile de luat în vedere în vederea acestei adunări. S'a hotărât ca adunarea să înceapă la ora 9½ dimineața, în sala cinematografului „Capitol.”

Presa italiană acuză pe Wilson, Lloyd George și Clemenceau

Roma, 5 (Radco.) — Stefani transmite: „Giornale d'Italia” scrie azi într'un articol ca după războiul mondial, Wilson, Lloyd George și Clemenceau s'au silit să răpească Italiei mare parte din avantajele la care îi dădea dreptul victoria sa. Acești trei oameni de stat, nu numai că nu voiau să recunoască caracterul italian al orașului Fiume, dar nu voiau să consimtă la anexarea acestui oraș la

patria mamă, și erau hotărâți să nu-și pînă nici un angajament subscris de franco-englezi. La Londra Wilson a făcut un gest ne mai auzit: adreșând un mesagiu poporului italian cerându-i să desavueze guvernul.

Clemenceau la rândul său nu-și mai măsura cuvintele în neconținutele sale diatribe contra Italiei.

Scritorul Zilahy Lajos despre necesitatea unei cooperări intelectuale între România și Ungaria

„Situația internațională nu numai că deschide calea unei colaborări a literaturilor maghiare și române, ci o face indispensabilă”

O vizită la fabrica de filme „Hunia”

După epuizarea obiectivelor cu caracter politic, în cadrul anchetei pe care am întreprins-o în Ungaria, d. umul nostru s'a oprit la o seamă de intelectuali din capitala statului vecin, cu care am avut nenumărate convorbiri asupra raporturilor româno-maghiare și asupra posibilității unei apropieri între cele două popoare din Bazinul Dunărean.

Scritorul Zilahy Lajos este una dintre cele mai reprezentative figuri ale Ungariei contemporane, iar scrierile sale au apărut în toate limbile europene. Atât ca romancier cât și ca dramaturg și-a asigurat un prestigiu de înălțime cărui cuvântul său apasă cu multă greutate atunci când își exprimă părerea despre vre-o problemă.

L'am vizitat la fabrica de filme „Hunia” unde i se filmează actualmente romanul „Halalos tavasz”.

In hărmlăia studioului de abia i-am putut da de urmă. Printre girls, dive mai mici și mai mari, operatori, oameni de serviciu, microfoane și proiectoare se agită omul atât de activ, care este Zilahy Lajos.

Convorbirea noastră se înfiripează la început asupra producției filmelor. D-sa își exprimă nedumerirea că țările din Bazinul Dunărean și din Balcani nu

utilizează fabrica de filme „Hunia” când știut este că aceasta rivalizează cu cele mai pretențioase din Europa.

Trecem apoi pe îndelete la scopul vizitei mele.

Fiind încunostințat din timp despre această vizită, d-sa și-a formulat răspunsul pe care îl redăm mai la vale.

COOPERAREA INTELECTUALA ROMÂNNO-MAGHIARA

De vre-o douăzeci de ani mi-am exprimat invariabil convingerea — continuă d. Zilahy — că Ungaria ar trebui să caute, calea unei apropieri culturale cu statele din Bazinul Dunărean, și în primul rând cu România, pentru a pregăti astfel drumul unei cooperări intelectuale, care cu timpul va deveni o necesitate tot mai evidentă pentru aceste popoare mici. Exprimarea unor astfel de idei nu a fost prea recomandabilă în Ungaria, care tocmai în noile provincii românești și-a abandonat maghiarimea cea mai veritabilă, iar din punct de vedere teritorial județele de care o leagă cele mai adânci legături istorice.

Și eu sunt ardelen de origine, fiind născut în Salonta, oraș care a fost alipit

României în baza tratatului de la Trianon.

Prin urmare, când am abordat această chestiune, m'am condus și de considerații de ordin sentimental, nu numai de rațiune.

Cu cinci ani în urmă, când am luat conducerea ziarului „Magyarság” mi-am fixat drept țintă a activității mele înfringerea unor raporturi culturale prietenești cu România. Din partea scriitorilor români am întâlnit cea mai largă înțelegere, în consecință am fixat ziua unei conveniri la Stăna din Vale. Dar, atât politica revizionistă maghiară, cât și oficialitatea românească nu a privit cu ochi buni această întâlnire. Nici nu s'a ales nimic din ea.

Situația internațională, azi, nu numai că deschide calea unei colaborări a literaturilor maghiare și române, ci face indispensabilă o întâlnire în care să se pună bazele practice ale unei cooperări intelectuale. Este de prisos să mă extind asupra intereselor pe care le are maghiarimea de a menține contactul cultural cu frații lor din România, precum și a literaturii, teatrului și filmului românesc de a colabora cu noi, maghiarii.

In poporul românesc zac posibilități artistice nebănuite; în urma cooperării cu noi, românii nu pot decât câștiga, pentru că în primul rând suntem mai aproape de Apus, iar pe de altă parte, literatura noastră e pe lângă cea mai veche și mai vastă.

Nu știu care va fi într'un viitor apropiat scara României și a Ungariei, precum și raporturile dintre cele două state. Nimeni nu o poate prevedea. Și în mine vorbește instinctul, atunci când îmi exprim fără șovăire încrederea în neutralitatea noastră și în marile posibilități pe care le rezervă pacea celor două țări.

De mult plănuiesc o călătorie la București pentru a cunoaște mediul cultural și oamenii de litere de acolo.

Cu aceste cuvinte s'a încheiat convorbirea pe care am avut-o cu distinsul meu interlocutor.

ROMULUS P. ROȘU.

Germania a dat un avertisment Suediei

Știrea n'a fost confirmată până în prezent

Londra, 5 (Radco.) — La Londra nu a sosit nici o confirmare că guvernul german ar fi trimis guvernului suedez o notă de protestare foarte fermă, împotriva trimiterii în Finlanda de voluntari și muniții, precum și un avertisment că asemenea trimiteri ar putea avea pentru Suedia consecințe „neplă-

cute”.

Dealtfel, guvernele englez și francez continuă să ajute Finlanda în măsura în care lupta lor împotriva Germaniei le-o îngăduie și pare evident că vor persista să dea asistența lor Finlandezilor, oricare ar fi impresia ce ar rezulta din aceasta la Moscova și Berlin.

ULTIMA ORA

America trimite Finlandei 400 avioane și tot atâția piloți

Trupele finlandeze continuă a fi stăpâne
pe situație

Helsinki, 5. (Rador) — Comunicat oficial: Pe uscat. Activitatea obișnuită a artileriei sovietice în Istmul Careicii. În apropiere de râul Paipalaj, după o pregătire de artilerie de 8 ore, a urmat un atac infanterist foarte violent, care a fost respins cu pierderi grele pentru inamic. Un alt atac a fost respins la Nord de Hatjalahaenjervi. La Atittojoki, trupele finlandeze au distrus o companie rusă întărită cu mitralieră. — Contraatacurile sovietice au fost respinse. În sectorul Juntusrata, trupele finlandeze au ajuns la malul stâng al lacului Kokkojaervi.

Pe mare. Pe coasta lacului Ladoga s-au dat lupte mici. Din cauza furtunii și a zăpezii operațiile militare au fost aproape nule.

În aer. Nimic important de semnalat.

COMUNICAT SOVIETIC.

Mosova, 5. (Rador) — Comunicatul statului major al circumscripției militare Leningrad din ziua de 3 Ianuarie: Nici un eveniment important.

GENERAL SUEDEZ PE FRONTUL
FINLANDEZ.

Helsinki, 5. (Rador) — Generalul suedez Ernest Lindor va pleca în cursul săptămânii în Finlanda, unde va lua conducerea voluntarilor suedezi.

AVIOANE ȘI PILOȚI AMERICANI
PENTRU FINLANDA.

Copenhaga, 5. (Rador) — Se anunță oficial, că Finlanda urmează să primească din Statele Unite 400 avioane și tot atâția piloți vsuntari.

Colonistii Ciangăi din Deva au fost despăgubiți

București, 5 (SIR). — O delegație a colonistilor ciangăi din Deva s'a prezentat azi la ministerul minorităților d. S. Dragomir, aducându-i mulțumiri pentru concursul dat la soluționarea vechiului litigiu dintre ciangai, statul român și locuitorii comunei Harău, asupra moșiei Feldioara.

Exproprierea făcută în favoarea comunei Harău fusese declarată ilegală iar ciangăii din Deva au fost despăgubiți în bani.

Majorul Stevens

răpit din Olanda nu e amestecat în atentatul dela München

Londra, 5. (Rador) — Corespondentul din Amsterdam a lui „Daily Express” afirmă că autoritățile germane au recunoscut că maiorul Stevens și căpitanul Best, care au fost răpiți din Olanda la 9 Noemvrie, nu sunt implicați în atentatul dela München. Ei vor fi totuși în judecată tribunalului popular, sub învinuirea că au încercat să provoace o mișcare reacționară în Germania.

loți vsuntari.

Avioanele ar urma să soscască în Finlanda la sfârșitul lunii Februarie.

GESTUL MARINEMOS AL UNEI
DANEZ.

Copenhaga, 5. (Rador) — Un om de afaceri danez, care vrea să-și păstreze anonimul, a comandat la o fabrică de automobile 50 de automobile mari pentru Finlanda, în valoare de 500.000 de coroane daneze

Un batalion sovietic

și-a omorât ofițerii și s'a predat finlandezilor
Aviatori finlandezii luptă cu succes

Helsinki, 5. (Rador) — Șase avioane au cburat deasupra localității Tornea în apropiere frontierei suedeze. Avioanele finlandeze de vânătoare le-au atacat și au doborât două din ele. Avioanele finlandeze au bombardat cu eficacitate trupele sovietice debarcate la Liinenamari.

La Nord de Sotativala, forțele finlandeze au capturat un batalion sovietic, care du-

pă ce și-au omorât ofițerii — după cum anunța agenția Stefani — și-au aruncat armele, și au umblat câteva zile în căutarea trupelor finlandeze spre a se preda.

Helsinki, 5. (Rador). — Telegramele din Finlanda de nord anunță că zăpada și gerul perzistă. În jurul localității Salla se dau lupte înverșunate.

Comunicatele armatelor de pe frontul de Vest

Francez

Paris, 5. (Rador). — Comunicatul francez din dimineața de 5 Decembrie: Nimic de semnalat în cursul nopții.

German

Berlin, 5. (Rador). — Comunicatul

comandamentului suprem german la 4 Ianuarie: Pe frontul occidental între Moscova și pădurea Palatinatului focul de artilerie și activitatea patrulelor au fost mai intens decât în ziua precedentă. Aviația germană a efectuat sboruri de recunoaștere asupra Franței și a Mării Nordului.

Mari sloiuri de gheață, la gurile Dunării

Galați, 5 (SIR). — Mari sloiuri de gheață se scurg pe Dunăre. Brațele canalului Vâlcov sunt înghețate. Spărgătorul „Mântuirea” și vasul „Sf. Gheor-

ghe” ale direcțiunii Dunării maritime, lucrează pentru eliberarea vasului turcesc „Altai” prins de sloiuri.

Planurile generalului Weygand în Orient

Se prognozează un atac împotriva regiunilor
petrolifere din Caucaz?

Berlin, 5. (Rador). — „Deutsche Allgemeine Zeitung” scrie că țelul urmărit de Anglia nu este de a împiedeca sau de a localiza conflictele, ci de a le extinde asupra întregii Europe. Atitudinea Germaniei este dictată dimpotrivă de necesitatea apărării intereselor vitale germane și de limitarea țelurilor naționale proprii.

„Berliner Lokalanzeiger” scrie că Germania nu poate fi înfrântă nici prin

mijloace militare, nici economice, de acia franco-britanicii caută noi puncte de sprijin militare, politice și economice, spre a distruge securitatea Germaniei.

Cu excepția sectorului apusean, Germania este înconjurată de țări neutre, deaceia politica engleză de încercuire face tot posibilul spre a putea ataca Germania dinspre Nord sau Sud, sperând să găsească acolo puncte de minimă rezistență.

Spre o ameliorare a raporturilor turco-bulgare?

Istanbul, 5. (Rador). — După reînvoarea sa dela Paris și Londra unde d. Memenciuoglu președintele delegației turce a încheiat favorabil negocierile economice, invitat de guvernul bulgar, se va opri la Sofia. Aceasta luare de contact ar putea avea urmări fericite asupra relațiilor turco-bulgare.

Un delegat american pe lângă Vatican

Newyork, 5. (Rador). — Cele două biserici luterane confesionale din Statele Unite au publicat un protest contra trimiterii unui reprezentant particular al d-lui Roosevelt pe lângă Vatican, care este calificat „contrariu spiritului american.”

Un contraterpilor britanic s'a scufundat

Roma, 5. (Rador) — Radioul italian anunță că contraterpilorul britanic Viscount s'a ciocnit de o mină și s'a scufundat. Avea 1200 tone.

Odiseea polară a unui spărgător de gheață sovietic

Mosova, 5. (Rador). — Spărgătorul de gheață Stalin, a ajuns în apropierea spărgătorului Sedov, care după ce explorase cercul polar arctic, timp de doi ani, era prins între ghețuri la nord vest de Spitzberg. Intâlnirea între cele două spărgătoare nu mai este decât chestiune de ore.